

F.t. beslutn. vedr. ukontrollable missiler

Beslutningsforslag nr. B 14. Fremsat den 9. februar 1984 af Albrechtsen (VS) og Anne Grete Holmsgård (VS)

Forslag til folketingsbeslutning om fjernelse af ukontrollable missiler

Folketinget opfordrer regeringen til at afkræve USA sikkerhed for, at alle amerikanske missiler, der er under mistanke for fejlkonstruktion eller mangelfulde kontrolprocedurer, herunder de af McDonnell Douglas producerede atomvåbenbærende raketter,

straks fjernes fra Europa, og folketinget opfordrer endvidere regeringen til at sikre, at ingen Harpoonmissiler i Danmark kan gøres operationsklare, så længe der består den mindste usikkerhed i forbindelse med disse missilers sikkerhedsudstyr.

Bemærkninger til forslaget

Efter VS' opfattelse bør alle atomraketter, ja, alle atomvåben, fjernes og destrueres.

Men i ganske særlig grad må det naturligvis kræves, at alle ukontrollable atomraketter, dvs. raketter, som er under mistanke for at kunne blive affyret ved en teknisk fejl eller som følge af mangelfulde kontrolprocedurer, der ikke sikrer mod fejlflyvninger, straks fjernes.

Hvis et krydsermissil opstillet i Vesttyskland affyres ved en teknisk fejltagelse eller på grund af fejl i kontrolproceduren, vil dette kunne få som konsekvens, at Sovjetunionen reagerer med affyring af atomraketter, og resultatet vil så være en altødelæggende atomkrig.

Især de nye raketter, som opstilles i Vesteuropa, udgør i denne sammenhæng en sikkerhedsrisiko. Disse raketter kan i løbet af fem-seks minutter nå Sovjetunionens kommandocentre, og denne korte varslingsstid gør, at Sovjetunionen vil træffe beslutninger om modsvar så hurtigt, at der reelt ikke er tid til politisk kontrol eller brug af »den varme linje«.

Beslutningen i en sådan situation vil altså blive overladt til datamaskinerne og en håndfuld officerer.

Og skulle et dansk Harpoonmissil placeret på et krigsskib i Østersøen finde på at gå af i retning mod Sovjetunionen, vil også dette kunne skabe en overordentlig kritisk situation.

Den vesttyske regering har ikke villet løbe denne risiko og har ifølge Ekstra Bladet den 24. januar 1984 afkoblet samtlige Harpoonmissiler på de vesttyske krigsskibe.

At muligheden for fejlflyvning ikke blot er teori, blev klart demonstreret med det løbske Harpoonmissil, der som følge af en teknisk fejl blev affyret fra fregatten »Peder Skram« den 6. september 1982.

En rapport fra det vesttyske admiralitet i Wilhelmshaven konkluderer ifølge Ekstra Bladet den 24. januar 1984, at årsagen til fejlflyvningen er en konstruktionsfejl i Harpoonraketten.

Ifølge Aarhus Stiftstidende den 29. januar 1984 har vesttyskerne 8 gange gennemført den –

ifølge forskrifterne *korrekte* – sikkerhedsprocedure, der blev anvendt, da »Peder Skram«s missil løb løbsk, og i alle 8 tilfælde ville der være sket en fejlflyvning, hvis ikke raketterne havde været afkoblet under kontrollen.

I beretningen afgivet af kommissionsdomstolen af 11. oktober 1982 vedrørende Harpoonmissilykken den 6. september 1982 afvises det, at der skulle være tale om en konstruktionsfejl, men kommissionsdomstolen erkender dog, at systemet har en »designmæssig svaghed«! Vesttyskerne siger det, som det er: en konstruktionsfejl.

Beretningen nævner i øvrigt, at der den 14. juli 1981 skete en fejlflyvning af et Harpoonmissil fra den amerikanske destroyer »Coontz«. Den amerikanske flåde hævdede i dette tilfælde, at der var tale om en betjeningsfejl.

Er der tilsvarende fejl i atomraketterne?

Hvad der er det allerværste ved denne sag, er det forhold, at alt tyder på, at de amerikanske krydsermissiler, som opstilles i Europa – dvs. atomvåbenbærende raketter – har samme konstruktionsfejl (ifølge Ekstra Bladets oplysninger den 4. februar 1984).

Og endnu værre: de militære myndigheder ønskede ikke fejlen placeret, hvor den hører hjemme, nemlig hos den store amerikanske militærkoncern McDonnell Douglas, der har ansvaret for konstruktionsfejlen.

I stedet forsøger man at skyde skylden på en officer.

Meget tyder nu på, at forsøget på at dække over fejlen er ved at være opgivet efter fremkomsten af det vesttyske admiralitets rapport. Den 3. februar 1984 oplyser Politiken, at forsvarsminister Hans Engell vil få undersøgt, om der kan rejses erstatningssag mod McDonnell Douglas i Harpoonsagen.

Meget tyder på, at man nu – i stedet for at dække over fejlen – forsøger at berolige offentligheden ved at bebude, at fejlene i raketterne vil blive rettet.

Men er dette troværdigt?

Umiddelbart efter Harpoonulykken udsendtes en pressemeddelelse om, at ulykken skyldtes en *teknisk* fejl (se Aarhus Stiftstidende den 29. januar 1984). Den amerikanske flåde, forsvarsledelsen og McDonnell Douglas blev imidlertid ifølge Politiken den 3. februar 1984 meget oprevet over dette.

Derefter forsøgte man at skyde skylden på en officer.

Man ønskede ikke dårlig omtale af missilet, fordi McDonnell Douglas netop på dette tidspunkt var ved at indgå kontrakt om salg af Harpoonmissiler til den græske flåde (se Politiken den 3. februar 1984). Det hele viser, at militærmyndighedernes og McDonnell Douglas-koncernens troværdighed

er meget ringe i denne sag, og skal man kunne være sikker på, at raketsystemerne er sikret mod fejl, så skal andre – uafhængige – instanser garantere dette, og hvem får lov til at gennemføre en uvildig undersøgelse med tilstrækkelig ekspertise?

Sagen har klart demonstreret, at McDonnell Douglas – og med denne koncern militærmyndighederne – sætter hensynet til firmaets profitinteresser højere end hensynet til sikkerheden. Vores fremtid skal ikke lægges i hænderne på dette utroværdige firma. Derfor må alle raketter, som McDonnell Douglas har haft med at gøre, og i det hele taget alle ukontrollable missiler fjernes!

Det skal tilføjes, at det naturligvis også må kræves af Sovjetunionen, at der ikke opstilles ukontrollable raketter i Østeuropa.